

[Hauch.]

de fremskaffer sig tilbud i håb om, at de kan få det. Det er en meget farlig situation, når der kun findes een køber i det pågældende land, for det er klart, at når en sådan efterspørgsel efter tilbud fremkommer med henvisning til, at man er i stand til at skaffe varerne og til priser, som ligger under det, som det pågældende land hidtil har betalt, så ødelægges det de muligheder for samfundens udnyttelse, som der ellers ville være. Alt dette skal man være opmærksom på.

Jeg føler mig overbevist om, at det ikke er rigsdagens hensigt ved sine indgreb at ødelægge noget hverken for landbrugs-erhvervet som helhed i henseende til udnyttelse af prismulighederne, ej heller for landet som helhed med hensyn til spørgsmålet om at udnytte indkøb i forbindelse med salget i så stort omfang som muligt. Men nu står vi altså overfor en situation, hvor man må forudse, at når vi er nået frem til efteråret, eksisterer disse udvalg ikke, og udvalgenes beføjelser i forbindelse med den højtærede landbrugsminister eksisterer ikke mere. Dersom der intet foretages, så kan jeg med det kendskab, jeg har til forholdene, sige, at den situation, der indtræder, i virkeligheden vil blive alles krig mod alle i retning af at skaffe sig muligheder for at give tilbud uden hensyn til, om det svarer til de muligheder for opnåelse af den størst mulige pris, som man havde, så længe salget var centraliseret. Jeg ser derfor ikke nogen anden udvej i forbindelse med dette spørgsmål end at henstille til det danske landbrug, at det samler sin produktion og samler den under sit eget herredømme. Om det så vil føre til, at den private handel vil befinde sig bedre under den situation end under det samarbejde, der nu finder sted — der er jo nemlig et udmærket samarbejde mellem andelsorganisationerne og handelsorganisationerne i de bestående udvalg —, om den private handel vil befinde sig bedre under den nye tingenes tilstand, skal jeg ganske lade stå hen. Men det er dog klart, at det for landbrugerne er af betydning, at de ikke slipper deres varer, før de er sikre på, at de får den højest mulige pris, som det under de foreliggende forhold er muligt at opdrive. Man kan gøre den glædelige tilføjelse her, at det er det danske samfund også under de nuværende forhold bedst tjent med, naturligvis. Dersom vi får solgt for billigt, indskrænkes vor købekraft med det beløb, som vi får mindre for varerne, end vi kunne opnå. Jeg kan meget vel se, at det ikke bliver let at samle det danske landbrugs produktion under sådanne former, at land-

mændene selv har herredømmet over den, indtil kunden er i besiddelse derat, og prisen er fastlagt, men jeg ser for det danske landbrug ingen anden mulighed og forøvrigt heller ikke for det danske samfund, når rigsdagen ikke vil fortsætte med den nuværende ordning.

Det er klart, at dersom en sådan ordning gennemføres, må man for landbrugets vedkommende også håbe, at man får den fulde frihed med hensyn til afsætningen af sine produkter i udlandet. Man har en række tosidede handelsaftaler, og der vil formentlig gennem et sådant centraliseringsorgan for salg af landbrugsprodukter nok kunne skabes en forståelse med ministeriet om afsætning under sådanne forhold, at landet kan blive forsynet med de råstoffer, færdigvarer og halvfabrikata, hvad det nu måtte være, som landet har brug for. Jeg kan tilføje, at dersom man kommer ind på denne ordning, hvad jeg må anse for givet, at landbrugets organisationer må gå i fuld gang med at arbejde for nu, så tror jeg, man kan klare forholdene, men at opløse det hele, uden at andet foretages, vil ikke være muligt, uden at det bliver til væsentlig økonomisk skade ikke alene for landbruget og landbrugets produkter, men også for det samlede samfund med hensyn til at udnytte de værdier, som opnås ved eksport. Jeg kan godt sige, at vi indenfor landbrugets organisationer allerede nu — idet vi efter det, der er foregået, har forudset, at en sådan situation ville komme til at foreligge — har nedsat et udvalg, bestående af repræsentanter for andelsforeninger, landboforeninger, husmandsforeninger og landbrugsrådet, og det bliver nu dette udvalgs opgave i den kommende tid at tilrettelægge mulighederne for denne samling af vor eksportkraft i een organisation, så vi er i stand til derigennem at dirigere handelen. Om det nu er det, man fra den private handels side i særlig grad har ønsket at opnå, ved jeg ikke, men jeg ved i hvert fald, at de af den private handels folk, som forstår, hvad det drejer sig om, vil finde, at landbruget under de foreliggende forhold ikke har andet at gøre.

Der er en ting, som vi, når dette arbejde er gennemført i løbet af nogle måneder, må bede om, og som vi går ud fra at den højtærede landbrugsminister og den høje rigsdag vil billige, og det er, at de, der får ret til eksport her fra landet af disse samlede landbrugseksportvarer, får autorisation der til af den højtærede landbrugsminister, efter at han har rådført sig med de udvalg, som nu er landbrugsministeriets udvalg, men